

Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueet pyytävät erillistä kuulemista sairaaloiden ja päivystysten kokonaisuutta koskevaan lainvalmisteluun

Molempien hyvinvointialueiden tilanne poikkeaa perustavasti muiden alueiden tilanteesta, minkä johdosta Lappi ja Etelä-Savo haluavat lainvalmistelijoiden tietoon ja pyytävät ottamaan huomioon seuraavat ko. alueiden erityispiirteet:

- Etelä-Savossa ja Lapissa on kaksi keskussairaala.
- Lapissa kansainvälinen ja kotimainen matkailu ja Etelä-Savon mittava vapaa-ajan asutus tuottavat päivystys- ja sairaalahoidon tarvetta ja täten myös kustannuksia merkittävästi enemmän kuin vähenevän asukasluvun perusteella annettava rahoitus kattaa.
- Molemmilla hyvinvointialueilla pitkät etäisyydet muodostavat erityisen haasteen palvelujärjestelmälle: Lapin pitkät välimatkat ovat tunnettuja; Etelä-Savossa Saimaan järviolueen rikkomat reitit tekevät siitä pitkien välimatkojen ”Etelä-Suomen Lapin”.
- Hyvinvointialueiden taloustilanne on erittäin tiukka. Valtiovalta edellyttää palvelurakenteen nopeaa muutosta hyvinvointialueiden ensimmäisinä vuosina ja mittavien alijäämien kattamista nopealla aikataululla. Hyvinvointialueet ymmärtävät sairaalaverkon muutosten vaikutukset muun muassa alueen elinvoimalle ja oppilaitosverkostolle, mutta eivät talouspaineista johtuen käytännössä pysty perustamaan toimintansa suunnittelua näiden vaikutusten arvioinnille. Valtiovallan tulee pitää huolta kokonaisuudesta niin, että myös elinvoimakysymykset otetaan oikealla ja riittävällä tavalla huomioon.

Etelä-Savon ja Lapin hyvinvointialueiden erityisen tilanteen johdosta

- Hyvinvointialueet pyytävät ministeriöiltä erillistä pelkästään Etelä-Savon ja Lapin hyvinvointialueiden erityiskysymyksiin keskittyvää kuulemistilaisuutta jo lainvalmistelun alkuvaiheessa.
- Toteuttavien toimien tulee olla sellaisia, että ne säilyttävät alueellisen sairaanhoitajien ja lääkäreiden erikoistumiskoulutuksen vähintään nykytasolla. Tämä on erikoissairaanhoidon lisäksi ensiarvoisen tärkeää myös perusterveydenhuollon ja kasvavien ikäänntyneiden palvelujen työvoiman saannin turvaamiseksi.
- Etelä-Savossa tulee olla mahdollista ylläpitää kahta erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon 24/7 päivystystä, mikä ottaa huomioon pitkät etäisyydet ja suuren vapaa-ajan väestön määrän. Lisäksi esitämme eduskunnan päättämän erillismäärärahan palauttamista Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueille. Eloisan alueella tulee olla myös mahdollisuus yöaikaiseen leikkaustoimintaan, tehohoitoon ja synnytyksiin.

- Lisäksi esitetään, että Etelä-Savon hyvinvointialue voisi erilliskuulemisessa kertoa, miten sairaalapalvelujen (Savonlinnan yksikössä) toimintoja kehitettäisiin uuden tyyppisellä julkisen ja yksityisen toimijan kumppanuusmallilla valtakunnallisena pilottikohteena.
- Lapissa tulee voida ylläpitää kahta erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon 24/7 päivystystä ja lisäksi perusterveydenhuollon 24/7 päivystystä Ivalossa.
- Eduskunta on hyväksynyt lausuman, jossa eduskunta edellyttää, että hallitus turvaa Kemin ja Savonlinnan sairaaloiden riittävän palvelutason ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin sen varmistamiseksi. Valtion talousarvion rajoissa valtion varoista voidaan maksaa erilliskorvaus Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueelle niistä ylimääräisistä kustannuksista, joita aiheutuu hyvinvointialueelle kahden ympärivuorokautisen yhteispäivystysyksikön ylläpidosta. Valtionhallinnon ja valtiovallan toiminnan tulisi olla ennakoitavaa varsinkin haastavassa muutostilanteessa, jota sote-uudistus mitä suurimmassa määrin on. Voimassa olevan lain ja asetuksen mahdollistamaan erillisrahoitukseen Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueiden ympärivuorokautisen yhteispäivystyksen ylimääräisten kustannusten korvaamiseksi tule varata riittävä todellisiin kustannuksiin perustuva määräraha valtion tulevien vuosien kehyksiin.